

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо підготовки і проведення семінарських занять
з вибіркової навчальної дисципліни

ПЕДАГОГІКА
для студентів всіх форм навчання

Галузь знань:

Напрями підготовки: 6.030504 «Економіка підприємства»
6.030507 «Маркетинг»

Розглянуто
на засіданні кафедри
«Соціологія та політологія»
Протокол № 1 від 30 серпня 2013 р.

Затверджено на засіданні
Навчально-видавничої
Ради ДонНТУ
Протокол №1 від «16» «вересня» 2013р

Донецьк, 2013

УДК 159.9.072 (075)

Методичні рекомендації щодо підготовки і проведення семінарських занять з вибіркової навчальної дисципліни «Педагогіка» для студентів всіх форм навчання галузі знань 0301 Соціально-політичні науки напрямів підготовки: 6.030504 «Економіка підприємства» 6.030507 «Маркетинг»/ Укл. Ю. В. Кушнір. - Донецьк: ДонНТУ, 2013. – 15 с.

У методичних рекомендаціях викладено загальні положення та тематичний зміст семінарських занять з вибіркової навчальної дисципліни «Педагогіка». Методичні рекомендації містять завдання щодо підготовки до участі у семінарському занятті з навчальної дисципліни «Педагогіка».

Укладач:

Ю.В.Кушнір, к.пед.н., доцент кафедри соціології та політології

Відповідальний за випуск

М.П. Рагозін, к. філософ. н., доцент

ЗМІСТ

ВСТУП

**ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА»**

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З КУРСУ «ПЕДАГОГІКА»

**КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВИСТУПІВ НА СЕМІНАРІ, ВИМОГИ ДО
НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ДОПОВІДЕЙ**

ВСТУП

Згідно з Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах семінарське заняття – це форма навчального заняття, при якій викладач організує обговорення попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів на підставі вивчення літератури, а також індивідуально виконаних завдань (рефератів).

Перелік тем семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами реферати, їхні виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться у відповідний журнал. Отримані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

В даному курсі студенти мають можливість розглянути теоретичні та практичні питання педагогіки як науки.

Семінарські заняття з дисципліни "Педагогіка" є основним видом навчальної діяльності, який полягає у виступах з повідомленнями, доповідями, рефератами, обговоренням наукових і навчальних питань під керівництвом викладача. Семінари є продовженням вивчення питань, що були поставлені на лекціях.

Підготовка до семінарів передбачає необхідність самостійного підбору та вивчення відповідної літератури, її аналізу, підготовки доповіді, реферату тощо. Дуже важливим етапом підготовки до семінарських занять є відбір фактичного матеріалу, який визначає зміст доповіді. Зібраний матеріал повинен сприяти розкриттю основного змісту вивчаючих питань, що включені до теми кожного семінарського заняття.

У методичних вказівках містяться тематика та структура семінарських занять з дисципліни "Педагогіка", відповідні джерела рекомендованої літератури до кожного семінарського заняття, а також питання до самоконтролю знань. Розроблені методичні вказівки призначені для більш ефективного засвоєння теоретичних знань та формування практичних навичок студентів у сфері педагогічної діяльності.

**ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОДІАГНОСТИКА»**

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки		
1	Тема 1. Педагогіка як наука	2
2	Тема 2. Історія педагогіки	2
3	Тема 3. Педагогічний процес і закони дидактики	2
4	Тема 5. Актуальні проблеми зарубіжної педагогіки	2
	Разом за модулем 1	8
Змістовий модуль 2. Теорія та методика виховання		
6	Тема 6. Виховання як процес формування особистості	2
7	Тема 7. Характеристика основних напрямів виховання	4
8	Тема 8. Роль і місце колективу у вихованні особистості	2
	Разом за модулем 2	8
	Всього	16

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З КУРСУ «ПЕДАГОГІКА»

Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки

Семінарське заняття № 1. Педагогіка як наука (2 год.)

План

1. Предмет педагогіки. Педагогічний процес як єдність виховання та навчання.
2. Методи педагогічних досліджень.
3. Система педагогічних наук.
4. Функції соціального інституту освіти.

Контрольні питання

1. Розкрийте зміст поняття «педагогіка».
2. Визначить структуру та джерела педагогіки.
3. Спробуйте визначити предмет педагогіки.
4. Перерахуйте категорії педагогіки, доведіть їх взаємозв'язок.
5. Назвіть педагогічні науки.
6. Визначить форми зв'язку педагогіки з іншими науками.
7. Спробуйте обґрунтувати завдання педагогіки на сучасному етапі.

Доповідь на тему:

1. Педагогіка як наука і мистецтво.
2. Освіта як засіб мислення.
3. Проблема гуманізації та гуманітаризації освіти.

Література:

1. Волкова Н. П. Педагогіка: Посібник. - К., 2007. – 295с.
2. Галузинський В.М., Євтух М.В. Педагогіка: Теорія та історія. - К., 1995.
3. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання. - Х., 2002. – 287с.
4. Серебожникова Р.К., Пархоменко Н.Д., Яковицька Л.С. Основи психології і педагогіки: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 243 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка: Посібник. - К., 2006. – 312с.
6. Ягупов В. И. Педагогика. - К., 2002. – 372с.

Семінарське заняття № 2. Історія педагогіки (2 год.)

План

1. Педагогіка у Древній Греції.
2. Педагогіка у Середні віка.
3. Педагогіка XVII століття.
4. Педагогіка XVIII століття.
5. Педагогіка XIX століття.

Контрольні питання

1. Які ідеї відображені у роботах Я. А. Коменського?

2. Які педагогічні ідеї К.Д. Ушинського було б доцільно реалізовувати у практиці сучасної освіти?

3. Порівняти погляди видатних педагогів щодо розуміння виховання та навчання.

4. Які панували педагогічні погляди у Середні віка?

Доповідь на тему:

1. Сучасність та К.Д.Ушинський.
2. Педагогіка феодального суспільства.
3. Педагогічні ідеї М. Ломоносова.
4. Індивідуальний підхід В. Шаталова.

Література:

1. Волкова Н. П. Педагогіка: Посібник. - К., 2007. – 295с.
2. Галузинський В.М., Євтух М.В. Педагогіка: Теорія та історія. - К., 1995.
3. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання. - Х., 2002. – 287с.
4. Фіцула М. М. Педагогіка: Посібник. - К., 2006. – 312с.
5. Ягупов В. И. Педагогика. - К., 2002. – 372с.

Семінарське заняття № 3. Педагогічний процес і закони дидактики (2 год.)

План

1. Предмет дидактики, її виникнення і розвиток.
2. Педагогічний процес як система.
3. Дидактичні ідеї видатних педагогів минулого.
4. Рушійні сили педагогічного процесу.
5. Закономірності і принципи навчання.

Контрольні питання

1. Розкрийте сутність навчання і освіти.
2. Перерахуйте принципи навчання.
3. Проаналізуйте підходи до класифікації методів навчання.
4. Розкрийте суть методів контролю.
5. У чому полягає сутність класно-урочної системи навчання?
6. Наведіть характеристику ефективного уроку.

Доповідь на тему:

1. Педагогічні засоби і форми організації педагогічного процесу.
2. Основні компоненти педагогічного процесу:
3. Педагогічне спілкування та його стилі.

Література:

1. Веретенко Т. Г. Загальна педагогіка. – К.: ВД “Професіонал”, 2004. – 128 с.
2. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. – К., 2000. – 350 с.
3. Слостенин В. А., Каширин В. П. Психология и педагогика. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 480 с.

Семінарське заняття № 5. Актуальні проблеми зарубіжної педагогіки

План

1. Стан міжнародної освіти.
2. Структура і зміст шкільної освіти у країнах Європи.
3. Традиції та нові цінності в системі освіти США.
4. Модульне навчання в зарубіжних країнах.

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте структуру зарубіжної системи освіти у Великобританії.
2. Назвіть основні змістовні компоненти шкільної освіти у США.
3. Як відрізняється модульне навчання у країнах Європи.
4. Як змінилися цінності в системі освіти США?

Доповідь на тему:

1. Сучасні проблеми освіти.
2. Освіта в Японії та її зв'язок з життям.
3. Основні тенденції розвитку освіти.

Література:

1. История педагогики и образования : От зарождения воспитания в первобытном обществе до конца XX в. : Учеб. пособие для пед. учеб. заведений / А. И. Пискунов, Р. Б. Вендровская, В. М. Кларин и др. // Под ред. А. И. Пискунова. - М. : Сфера, 2004. - 512 с.
2. Подласый И. П. Педагогика [Текст] : учебник / И. П. Подласый. - М. : Высш. образование, 2008. - 540 с.
3. Фіцула М. М. Педагогіка: Посібник. - К., 2006. – 312с.
4. Ягупов В. И. Педагогика. - К., 2002. – 372с.

Семінарське заняття № 6. Виховання як процес формування особистості (2 год.)

План

1. Поняття "виховання", "самовиховання", "перевиховання".
2. Умови і фактори визначення мети виховання.
3. Характеристика принципів виховання
4. Методи та прийоми виховання.

Контрольні питання

1. Що таке виховання?
2. У чому полягає сутність процесу виховання.?
3. Які існують принципи виховання?
4. Назвіть ефективні методи виховання.

Доповідь на тему

1. Закономірності виховання.
2. Роль виховання у розвитку людини і формуванні її особистості.
3. Технократична педагогіка.
4. Гуманістична педагогіка.

Література:

1. Бех І. Д. Виховання особистості. - К., 2003.

2. Бех І. Д. Духовний розвиток особистості: поступ у незвідане “Я” особистісному бутті людини // Педагогіка і психологія. - 2007. - № 3.
3. Бордовская Н. В. Педагогика : Учеб. для вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. - СПб. и др. : Питер, 2000. - 299 с.
4. Волкова Н. П. Педагогіка: Посібник. - К., 2007. – 295с.
5. Галузинський В.М., Євтух М.В. Педагогіка: Теорія та історія. - К., 2005.
6. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. – К., 2000. – 350 с.

Семінарське заняття № 7. Характеристика основних напрямів виховання (4 год.)

План

1. Зміст виховної роботи.
2. Види виховного процесу
3. Шляхи реалізації змісту виховання.
4. Система національного виховання.
5. Передовий досвід національного виховання школярів.
6. Родинне виховання особистості.
7. Сучасні проблеми сімейного виховання.

Контрольні питання

1. Які види виховання Ви знаєте?
2. У чому полягає зміст виховання у сучасній школі?
3. Яке значення має національне виховання?
4. Визначте специфічні завдання розумового виховання.
5. Розкрийте зміст системи моральних цінностей.
6. Розкрийте напрямки виховної роботи з формування в учнів несприйнятливості до алкоголю, нікотину, наркотиків.
7. Обґрунтуйте необхідність правового виховання учнів на сучасному етапі розвитку суспільства.
8. На конкретних фактах доведіть необхідність фізичного виховання.

Доповідь на тему:

1. Розумове виховання.
2. Моральне виховання.
3. Трудове виховання.
4. Естетичне виховання.
5. Фізичне виховання.
6. Передовий досвід національного виховання школярів.
7. Типи сімейного виховання.
8. Основні народно-педагогічні традиції сімейного виховання дитини.

Література

1. Галузинський В.М., Євтух М.В. Педагогіка: Теорія та історія. - К., 1995.
2. Караманов О.В. Визначення головних цілей уроку і виховного заходу. – Львів, 2006.
3. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання. - К., 2007.

4. Концепція національного виховання // Освіта. - 26 жовтня. - 1994.
5. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: Підручник. - К.: Знання-Прес, 2008.
6. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання. - Х., 2002. – 287с.

Семінарське заняття № 8. Роль і місце колективу у вихованні особистості (2 год.)

План

1. Поняття про колектив, його ознаки, функції, структура.
2. Етапи формування навчального колективу.
3. Педагогічне управління колективом.
4. Розвиток колективу і виховання у ньому за А. С. Макаренка.
5. Колектив і його вплив на особистість за В. О. Сухомлинським.

Контрольні питання

1. Що таке колектив?
2. Які Ви знаєте етапи формування колективу?
3. Яку роль грає колектив у виховному процесі?
4. Хто вивчав виховання особистості через колектив?

Дповідь на тему:

1. Колектив як форма виховання особистості.
2. Дві точки зору науковців (позитивна і негативна) на роль і місце колективу у формуванні і розвитку особистості.

Література

1. История педагогики в России. Хрестоматия / Сост. С.Ф. Егоров. – М., 2000.
2. Педагогіка. Хрестоматія / Уклад. А. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. - К.: Знання-Прес, 2007.
3. Подласый И. П. Педагогика [Текст] : учебник / И. П. Подласый. - М. : Высш. образование, 2008. - 540 с.
4. Серьожникова Р.К., Пархоменко Н.Д., Яковицька Л.С. Основи психології і педагогіки: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 243 с.
5. Столяренко А. М. Общая педагогика : учеб. пособие для студентов вузов / А.М. Столяренко. - М. : ЮНИТИ, 2006. - 479 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВИСТУПІВ НА СЕМІНАРІ, ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ДОПОВІДЕЙ

Критерії оцінки виступів на семінарі

При відповіді враховується наступне:

1. Виступ повинен всебічно розкрити певну проблему.
2. Виступ повинен бути логічним і послідовним.
3. Виступ повинен бути концептуальним, розкривати питання з певної точки зору.
4. Студент повинен показати вільне володіння матеріалом з тієї та іншої проблеми.
5. Виступ повинен бути підготовленим на основі вивчення основної та додаткової літератури.

Вимоги до написання та оформлення доповідей

Основні вимоги до доповідей є такими.

1. Доповідь повинна відображати суть проблеми, що розглядається. Тривалість доповіді повинна бути в межах 7-10 хвилин.
2. Студент повинен бути готовий до відповіді на питання по темі доповіді.
3. На кожну доповідь силами студентів групи робляться рецензії, тривалість 2-3 хвилини. В рецензії відображається актуальність теми доповіді, вказуються її позитивні моменти та недоліки, а після цього дається загальна оцінка в балах ("відмінно", "добре", та ін.).